

CONTEMPLANT EL BELL MARESME, CADA DIA DE BON MATÍ

Tot just despunta l'alba, cada dia de bon matí, i amb rara puntualitat, les parpelles se m'entreobren, deixondint-me lentament i, sota el coixí, deixo quelcom de son per a una altra nit.

Guardant el silenci i la foscor de la cambra, com un cenobi monacal, per no despertar la meva estimada esposa, un cop vestit, a les fosques, abandono l'estrada amb cura, poc a poc, com si els peus no toquessin a terra, mentre amb la ment i el cor alhora, amb alegria i fe, dono gràcies pel nou bon dia que Déu ens ha donat. Feliços els sers que cada matinada renoven l'esperança i el desig de viure, amb la força dinàmica de la fe incrustada a les ànimes per embellir la vida!

Baixant l'escala de la mansió, àdhuc retenint-me el respir, amb la llum que he encès, ja s'ha alertat el meu gos, en Babú, el bell mastí, que, sinó pensa, coneix que, com cada dia, abans de començar la jornada, sortirem cap a muntanya en una bona hora de camí.

Mentre em vaig preparant, ja grinyola l'animal, cada cop amb més neguit, a l'eixida de la casa i, tot amb cura, per no despertar els veïns i per por del meu regany, algun lleu lladruc se li escapa, frisant ja per marxar.

L'autor,
contemplant
«el bell
Maresme»
des de
Sant Vicenç
de Montalt
(1977).
Foto A. Buch
i Puig.

Tant a l'estiu com a l'hivern, abillat com cal per ser primera hora, ja que el que guarda el fred guarda la calor, agafo el bastó de freixe per company, ben gruixut, i per fidel amic, com he dit, en Babú que, en veure'm, content i enjogassat, salta vora meu i també, sense mesura, corre i corre a tort i dret, empaitant els gats i gossos distrets que se li han posat al davant.

Emprenent ja la caminada, de cop una brisa relent em deixondeix, i més en tocar el meu rostre, tebi encara de l'escalf de dins el llit i de la nit passada.

Deixo les últimes cases del meu poble, a la falda del Montalt, i un xiuxiueig de l'oratge que quasi no se sent, gronxant-se suau per teulats i fullatge, que sembla que no gosa esventar i malmetre les talment perles, damunt una màgica catifa; perles que no són perles, sinó les gotes de rosada damunt l'herbei a banda i banda del camí, pulcres i brillants, amb els primers raigs de l'albada.

Ja enfilem amunt el camí del cementiri i, en arribar al portal, al moment em descobreixo, respectant el son etern de les despulles recordades.

Al peu dels gegantins xiprers, els meus llavis mig desclosos mussiten una muda pregària, i de bon grat voldria que els cimerols de les coníferes la pugessin fins a dalt de tot del cel. Per als nostres avantpassats que allí reposen no hi ha nit ni albada, ni jorn ni capvespre, sinó la pau en vida afanyada de l'eternitat.

En Babú, indiferent, corre i juga esbojarrat, embocant ara una pinya seca o bé un roc i, si li plau, s'orina al peu d'un arbre. També, com tal cosa, deixa per tot arreu uns altres presents.

Sant Vicenç. La creu de terme del pedró i la masia de Can Jordà (1964). Ara és el Golf.
Aquesta foto, i les que no s'indica res, són de l'autor.

Entre mar i muntanya cap a garbí, girant el rostre, en aquest centre geogràfic del Maresme, s'albira el meu poble mil·lenari com ombra xinesa retalla. Destaca per damunt de tot la mola del temple i el cloquer de gòtic airós, puntual i amatent tocant les hores; fosforescents encara les teulades, de la nit de lluna plena que, com fugint de l'alba, corre a ponent a amagar-se amb vergonya, com si es digués, al darrera de les muntanyes.

Un vel de boira rellent, engolfada, es deixondeix per l'horitzó i lentament s'esmuny perquè el sol pugui acaronar la mar encalmada i sedosa, les planes i els vessants.

Seguint camí amunt es diria que veig un claustre monacal, tot fet de pineda, amb una gegant columnata com damunt de buixardats capitells, que en les creueres dels pins veig com arranquen les voltes que acaben en clau, tot de brancatge de verd de maragda. Els rossinyols i pinsans, pregonant l'eixida del sol, entren en aquest monestir, talment xiroi escolania, desgranant els seus cants i vessant dolls d'harmonia i encís.

Aixecant-se ja més el dia, des d'un repetjó voltat de monuments naturals de granit del Maresme veig una llenca, entre Montjuïc i Arenys de Mar, amb un horitzó immens sota el cel blau, i Sant Mateu i Burriac, sumptuosos, que li fan d'escorta.

Escodrinyant cap a garbí i amb la mà fent de visera, albiro el bell Montgat, que es coneixia ja l'any 991 (*Monte Chato* o *Cato*) en temps de Radulf. Aquí comença el Maresme damunt el mar calmós; tot i que ja ha nascut el dia, veig encara simètriques rengleres de llums parpellejant dels llaguts i embarcacions fondejades, lluny de la terra ferma, practicant els pescadors l'especialitat de l'encesa. Amb sardinals i teranyines, són molt destres els pescadors d'allí. El peix blau, atret per la llum, ben segur que serà hissat dins la barca.

El sol comença a caure sobre el mar com un desmai, abraçant-se i gronxant-se amb l'aigua, en un moviment continuat que imanta la vista i suscita una adhesió perquè és font de vida.

Ara veig el Masnou, amb dades de l'any 1055 (*Manso Novelli*), que guarda un tros de la Mediterrània en el seu Club Nàutic, i recordo els seus avantpassats, famosos capitans de la marina mercant que recorregueren tot el món.

Hola, Tiana gentil! amb records del 989 (*Tizana*). Ets un poble de munt arrecerat en una petita vall, que en un altre temps et serví per defugir l'escomesa dels pirates. Més cap a muntanya, cap a ponent, prop d'un rost assolellat, esguarda la Conreria i la cartoixa de Montalegre, de mida d'un cap d'agulla.

Tot fent camí, en passar més a prop del cel, diria que és més lluny la terra, i vaig aspirant l'aire pur que m'omple els pulmons i ben sadoll de la calma serena que regna aquí a dalt, com d'una deu que brollés del firmament.

Si la vista no em traeix, Sant Mateu i el turó d'en Galceran són el paravent de les vinyes d'Alella (*Alela* o *Ellela*, de l'any 978), amb els ceps com joiells de maragdes, que originen els seus vins, talment or fi embotellat, autèntics lingots de vi.

Deixa que t'admiri, formosa Ocata, i segueix sentint-te orgullosa de ser dipositària de restes arqueològiques de vila preclara.

Teià mil·lenari, se't coneixia l'any 961 com a *Vila Taliano*, de condició nobiliària en la història del Principat, deixa que contempli la figura esvelta de la creu de terme de can Llauder, que saluda el visitant.

Bon dia, Premià de Dalt! Atresores una antigor des de l'any 927 (*Primiliano*). Se m'esplaia l'esperit en contemplar amb la ment el santuari de la Cisa, que acull a la teva falda.

Vilassar de Dalt, amb testimonis de l'any 978 (*Villazari*), s'endevina amb les planes de can Boquet; i guardes com preuat tresor una bella mostra del megalític, el dolmen de la Roca d'en Toni, el més prestigiós de tot el Maresme, i el famós castell que et perpetua la història.

Premià de Mar, amb documentació del segle XVII, sembla que precisament el mar empenyi el teu afany de progrés, engrandint aquest terme privilegiat i laboriós.

Jo diria que veig un pessebre i és l'incomparable Cabrils (*Cabrilis*, des del 1037), amb unes rústiques edificacions, com l'esglésiola mossàrab de Sant Cristòfor.

Es reflecteix retallada sobre el mar la torre de can Nadal de Vilassar de Mar, esmentada el 1600, *vicinatus de Cases de Mar*, inconfusible com els testimonis que guardes de l'anomenat Camí del Mig, aquella famosa Via Augusta dels romans. Sembla que sento també la flaire dels teus clavells sembrats en incomptables feixes, talment catifes perses.

Cabrera de Mar (*Vila de Cabraria* des de l'any 1037), amb les teves façanes blanquejades m'apareix un grup de velers fondejats en el mar de flors dels teus cultius, a l'ombra de Burriac.

En sentir com entra el mestrал esguardo el turó de Céllecs i, als seus peus, endevino Òrrius (*Vila Orreos*, de l'any 974), amb ufanosos conreus i exuberants fondalades, ombrívoles, que originen les deus de les teves aigües fresques i cristal·lines.

Argentona, vila bella! L'església de Sant Julià, de l'any 878, et dona l'empenta de la teva antigor, i les fonts mineromedicinals el prestigi que mena al teu terme gran nombre d'estiuejants, cercant també la fresca que baixa del Montseny.

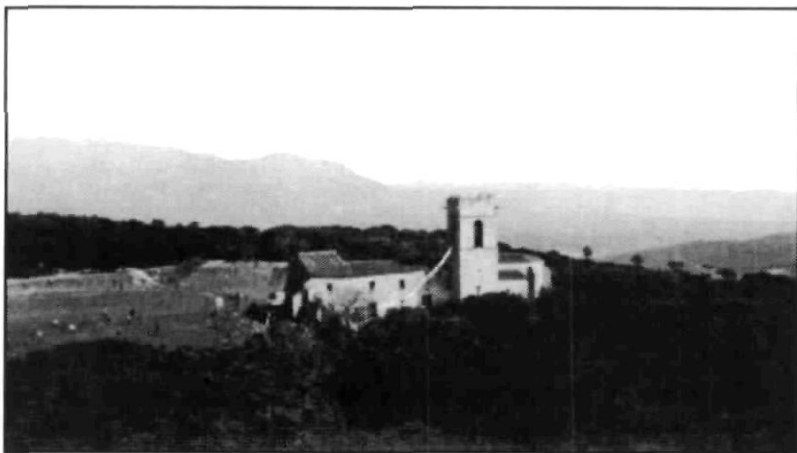
Gran ciutat, Mataró, creu-me que fa mitja hora que, fins a cert punt, et contemplo com passant-me davant l'esguard el penell del campanar de la teva Basílica Parroquial de Santa Maria, del segle xv, far esvelt, nord per a tal ciutat que l'invoca i per al Maresme fill seu. També penso en el doble amor que t'ha donat el mar llatí; l'un, per ser catalana i, l'altre, pel testimoni de la civilització romana que tant et distingeix.

Bella *lluro*, en veure't més de lluny, no sentint el teu brogit, sembles tota més cofoia, amb el mar que et besa els peus i al nord les muntanyes, que et fan de dosser fins a la torre de Mata. Mataró, ciutat antiga i galana, qui t'hagués pogut dir un dia que, amb la teva fe i progrés provats, series l'espill, capital i sobirana d'aquest Maresme gentil, recolzat davant el Mediterrani!

Romanent així, mig extasiat, m'arriba un sobresalt, ja que en Babú, de tant en tant, empaita ara un conill o una mostela i, de cop, també amb l'olfacte, sent de lluny les perdius que al moment fa saltar, bronzint com les pedres d'un mandró.

Sense ser enemic del progrés, tot caminant, m'ofèn la fetor d'asfalt que em mena un cop de vent i que, amb la xardor del sol, emana un revolt de carretera que hi ha més avall. Sort que quasi la difon l'aroma dels romanins i les farigoles.

Després d'un recolze, més amunt, enfront meu, encinglerat i fent un somrís al cel, apareix la mola imponent del Montalt, amb la serralada del Corredor fent la sardana a l'entorn de Dosrius (*Duos Rios*, des de l'any 963), lloc excel·lent per als bolets i boletaires.

El santuari del Corredor un dia d'aplec. Dosrius (1965).

Canyamars, amb l'església parroquial des del 1334, dedicada a sant Esteve, talment hom diria que ets l'ambaixador del Maresme prop del Vallès Oriental, població treballadora, afable i centre d'estiueig.

Sant Andreu de Llavaneres, esmentat des de l'any 968 (*Levandarias*), el teu terme extens, des del mar fins al Montalt, podria centrar-se en el monument que has erigit al teu fill il·lustre, el cardenal Vives i Tutó. Les altres virtuts que t'adornen, són de més a més.

Sant Andreu de Llavaneres. Església vella i cementiri.

Ara giro l'esguard envers un poblet de muntanya i de mar, aquí als meus peus, Sant Vicenç de Montalt, amb el terme esmentat ja l'any 968 (*Monte Alto*, el nom d'un castell desaparegut), amb les llars adossades al peu del campanar, al centre geogràfic del Maresme, i les residències temporals en expansió concèntrica davallant fins a la platja.

Sant Vicenç. La torre d'en Brunet (1968).

Detall de Can Milans del Bosch. Sant Vicenç (1964).

Caldes d'Estrac, vall xica de *Caldetes*, lloc ja anomenat al segle xi; en veure varats a les teves cales llaguts i palangreres, semblen ajocats com els pollets d'una llocada, i en aquesta hora tendra del mati, amb somris del seu esclat, em sembla que són de nacre les façanes de les llars; la tradició de vila marinera i turística et distingeix.

Des d'un revolt del camí, mirant cap al nord, veig pràcticament Arenys de Munt, amb l'església parroquial (*Sancti Martini*) esmentada ja el 878; diria que aquesta vall significa el contrafort dels Tres Turons, el Corredor i Collsacreu, gegantí paravent que deixa arrecerat bon tros del Maresme de la gelor de l'hivern i, encara que sa, també de la tramuntana. L'agregat de Torrentbò et dona encara més prestigi del que ja tens.

El meu gos quan està cansat, amb mig pam de llengua fora, al costat m'escorta, i escodrina i mira al nostre entorn, sempre fit a fit, amb l'orella atenta, detectant fins d'un fulla la remor, que potser un cop de vent ha mogut dins el brancatge.

Camino uns cent metres més, sempre pujant, i en un angle destacat de camí, com des d'una immensa proa, veig l'altra meitat del bell Maresme, ara d'Arenys de Mar fins als penyals de Tordera. Em reca deixar aquest trosset de cel a la terra, i damunt d'una roca, girant l'esguard de Llevant a Ponent, ara albiro aquesta comarca catalana pràcticament tota de cap a cap.

Avui, Arenys de Mar, xamosa vila marinera, tinc els ulls entelats d'emoció. Si bé el meu cap pensa en el teu port, pescadors, drassanes i navegants, en les teves puntes de coixí, i en aquella puntaire que brodava un mocador que era per a la reina, el meu cor, avui precisament, plora pel teu fill perdut, per ser adoptiu

no menys estimat, amb la mort terrenal de l'excels poeta Salvador Espriu; únicament encerto veure el teu cementiri que, oh paradoxa! ha fet reviure eternament aquest fill preclar de Catalunya: fer viure la mort!

Per aquest mateix indret on t'esguardo, tots els anys a la nit, per la teva Festa Major del dia 9 de juliol, en acabar el castell de focs artificials, apareix com damunt el mar una inscripció foguejant que diu «Glòria a Sant Zenon». Avui, en ple dia i amb sol, els xiprers d'aquell recinte-necròpoli, amb el contrallum, es retallen com ombres xineses damunt el mar i el cel lluminós, com si tracéssim aquests mots: *Glòria a Sinera i a Salvador Espriu*.

Tant és veure Pedracastell com Canet de Mar als seus peus, tocant el mar. El segle XIII començà la seva activitat marinera i el segle XVIII bastí el campanar, «La Pubilla de la Costa». El santuari de la Misericòrdia i el castell de Santa Florentina defineixen el teu prestigi.

Un cop de vent de gregal m'espavila i serveix per observar els cims de les muntanyes que tafanegen el terme de Sant Iscle de Vallalta, que al segle XI anava des del Montnegre fins al mar (*Sant Aciscli de Vall Alta de Canet*), absorbint llavors aquesta vila marinera.

Més avall veig testimonis de Sant Cebrià de Vallalta (*Sancti Cipris maritimi*, des del 1019); cobert de boscos de pins, alzines i castanyers, l'aigua que corre pels rierols sadolla la gespa sedosa dels vorals.

Cap a llevant es veu Sant Pol de Mar, l'origen més antic del qual podria trobar-se a l'ermita de Sant Pau, amb el monestir de Sant Pol del Maresme existent l'any 955, que donà el nom a la població. Com a testimoni de fills il·lustres, caldria esmentar el pilot Bonaventura Adroher i l'abat de Montserrat, Josep Deàs.

Mirant cap al mateix indret i veure un far, és com descobrir Calella, a qui l'any 1338 el vescomte Bernat de Cabrera atorgà dret de població. La seva laboriositat és ben provada, primer amb la indústria del gènere de punt i després com a receptora de turisme europeu.

Seguint la costa amb la mirada ara albiro Pineda de Mar, que si bé ha estat sota diverses dependències, el lloc és anomenat des del segle IX, i l'església parroquial de Santa Maria de Pineda des de 1079. Les restes de l'aqüeducte romànic són un segell teu característic.

Més enllà encara endevino Santa Susanna, abans del segle XII anomenada Vall d'Alfatà. Ets també població de mar i muntanya, amb fonts d'aigua baixant dels tossals i al pla fruit de la marinada.

Quan veig que el mar empeny la costa cap a dins, tot just diviso Malgrat de Mar, que abolint els senyorius, un darrera l'altre, apareix el segle XVI aconseguint la independència, i ja, per sempre més, serà una població treballadora i turística.

Més cap a muntanya, entreveig el centre d'una baronia que és el castell de Palafolls, des del 947, fent ombra de bon matí al poble de Sant Genís i bon aixopluc per al de Palafolls, ambdós atresorant preclara història.

El castell de Palafolls (1966).

Del Nord cap a Llevant ara contemplo els cims de Vallmanya, d'Hortsavinyà, de Sant Pere de Riu, de Roca-Rossa, de Montpalau, etc., una rastallera de muntanyes que acompanyen la Tordera fins al mar i que, en línia perpendicular natural, donen cloenda al Maresme.

Des de l'any 977 la documentació es refereix a l'església de Sant Esteve de *Tordaria* i amb ella es desenvolupa la teva història, vila galana de Tordera; que se t'ha confiat la doble tasca de limitar un sector geogràfic per una banda, i per l'altra de donar la benvinguda, per Llevant, de tot allò que, en so de pau, entra a la comarca del Maresme. Invariablement, quan una cosa s'acaba sempre una altra comença.

Esgotat quasi el meu itinerari pel fet de sortir tot l'any a trenc d'alba, en aquesta comarca encisadora trobo també la pau que em dona la vida i gaudeixo de les quatre estacions, més o menys, segons la benignitat o el rigor del temps de cada una, tant si és primavera com si és estiu, tardor o hivern; emperò sempre entre terra i cel, amb sol o amb lluna, amb calma, pluja o vent, amb fred, ocasionalment trepitjant la neu gemada, i amb calor trobant fresca sota els pins, trobo la pau que regna aquí dalt, damunt dels cims, i sento el bes de l'aire blau de la serena altura. Aquesta alegria que emplena el paisatge, també significa per a mi una font d'il·lusió i és com un enginy que em fa sentir particip de tot els regnes d'aquest món.

Cap hisendat, amo de plans i muntanyes, i el qui amb més patrimoni em pot vedar, no pot gaudir més que jo dels favors del món, del cel i de la terra. De les meravelles creades amb fidel mesura vaig seguint el seu procés, dia a dia, mes a mes i any rere any, en tot el seu cercle. En esvanir-se poc a poc la tenebra de la nit, llevant s'esquinça l'horitzó amb l'esclat de l'albada, veig inundar de llum el mar, valls, poblats i muntanyes. L'espectacle que ofereix el Maresme en vital moment és indescriptible, sota la magnificència de la volta del firmament, amb el cel tan net, tan blau!

Igualment sento cantar el rierol i també el mar immens, reflectint ambdós l'esclat del cel. L'aigua de les fonts que hi ha pel camí a cada banda, brollant con fils d'argent, també canta. Quan arriba la primavera veig el sol d'abril per l'horitzó, no hi ha cardina que no ens saludi tot refilant vora del niu, com el cant de Caramelles a tot el Maresme per Pasqua de Resurrecció.

Veig l'evolució de les herbes, plantes, arbres i mentre uns tiren a centenaris, altres són de temporada. Contemplo els arbres bosquerols, uns com neixen, altres que creixen, i molts ja revellits, com alzines, pins i roures, que malgrat les xacres i replens d'esvorancs, seguint el cercle de les estacions, al seu temps van brollant, revivint i empenyent els segles, compactes després de fullatge.

Camp de clavells a Sant Vicenç. (1966?). Reproduït d'una targeta postal comercial.

Fruiters de bosc, de camps i vinyes, veig sembrar-ne uns i néixer-ne uns altres, silvestres, brollant i florint amb el bon temps, esclatant per fi fruita talment d'or per damunt de tot, mars de camps de maduixeres plenes de fruit com robins.

Amb la bondat d'aquest terreny, a la tardor, sense deixar el meu camí, amagat entre el fullac dels pins, trobo erols de rovellons, pinetells i fredolics; cap a la part obaga, rossinyols i carlets, i als esqueis de més amunt, lleteroles com de vellut.

Quan al cel brilla el sol o la lluna i les estrelles, part en distinta trajectòria, emperò habitual, la lluna, sigui nova o plena, minvant o creixent, seguint el seu cercle; tot té la dignitat i bellesa d'un taló de fons per al bell Maresme.

Endevino els peixos del mar, junts o dispersos, i desvetlla la matinada el revolt dels ocells, orenetes, pardals i gavines, tots alegrois com amos del cel.

En adreçar el bon dia al vianant, venero la nostra espècie humana i les ovelles d'un ramat, l'esquirol que salta lleuger de branca en branca i, en el meu propi gos, en Babú, el testimoniatge del regne animal.

Assolint el cim d'un penya-segat, objectiu i destí de la nostra diària caminada, amb el meu gos, com dalt d'una talaia, voldria poder plasmar i reflectir tot l'encís de la panoràmica que des d'allí es domina, i com que no sé quin angle admirar més, ni com complaure el meu desig (a més, que cap tècnica podria fer sentir la flaire de la farigola, de la ginesta i el romaní), la raó m'aconsella que, amb més o menys fortuna, pel fet de ser fill de la comarca, intenti amb la tornada de comentar amb la major fidelitat tot allò que pugui completar el que ja he exposat en la vinguda, i el que pot significar una excursió per un trosset del Maresme.

Així doncs, donant mitja volta, emprenc amb en Babú el retorn cap a casa deixant enrere el camí que, de lluny, sembla talment engolit per una foradada de boscatge teixida de ridorta i heura, adossada al fons d'una pollancreda.

Ara, amb el sol més alt, de cara, que em fereix les parpelles, s'ha perdut en bona part aquell encant de l'alba, emperò el paisatge ha guanyat amb el contrast de l'ombra potent que s'ajeu darrere tota criatura esposada al sol i que de la superfície sobreïx.

Els pins del Maresme emmarquen arreu la bellesa del paisatge (1966).

Aquesta porció de romana *Laietania*, amb vessant i muntanyes de vegetació exuberant i la terra de to calent com d'or brunyit, recolzada a peu del Mediterrani, arxiu de moltes glòries, alegre i somrient, és com una mare amorosa que abraça totes les ciutats, viles i poblacions que van des de Montgat fins a les ribes de la Tordera.

El Maresme és un lloc a propòsit perquè l'esperit encuriosit trobi motiu d'exaltació, amb el perfil de claredat clàssica que el singularitza dels altres. Exempt de l'agressivitat d'altres costes, el Maresme és com un balcó esvelt, natural, que guarda el mar llatí com talaia gentil i escodrina l'horitzó en el transcurs dels anys, segle darrere segle.

De totes les colonitzacions que hi han passat, guarda com tresor preuat interessants memòries, com poblats prehistòrics, alguns descoberts dins les entranyes de la terra, i manifestacions artístiques que pregonen la inconfusible empremta d'aquesta terra venerada.

El Maresme gentil, tot al llarg del seu destí, és tresorer fidel del segell immutable del seu pas. Urbs, viles i poblats, malgrat les vicissituds, malgrat els segles passats, esdevenen purs, emmirallats, damunt les onades que no gosen ni rompre's.

Aquesta gràcil transparència també es reflecteix per tot arreu en muntanyes, plans i quintanes, amb senzillesa, en pàtina suau i és la raó del seu caràcter.

Les serralades del Maresme, com la de Sant Mateu i de Burriac, la de Céllecs, del Corredor, del Montalt i del Montnegre, són com guaites de recel, atents, damunt la terra baixa.

Poblats i viles, els uns terra endins ocupant promontoris, escodrinen el Vallès, i els altres fins a tocar el mar joliu, formen com un gegantí pessebre.

Malgrat les ombres llunyanes darrera l'horitzó del temps, com a joiells disseminats, veig dempeus castells i muralles, coberts de molsa i heura com abillats amb mantell de seda i vellut.

També se'm presenten allà al fons retallades, damunt del taló de fons del mar llatí, unes torres de defensa, esveltes i circulars, les torres dels Moros, que d'aquells bons catalans són remembrança, per fer front els sarraïns en aquells primers segells de la reconquesta.

D'aquest mar, valls i serralades, se n'acomiadava amb recança el nostre Maragall, també en les seves caminades per la zona: «Adéu», deia al mar blau, a les muntanyes i al vent suau que per damunt hi corre. A les viles amagades i a les campanes dels cloquers, que tantes hores havien tocat en pau, també els expressava: «Adéu siau».

Des del Pont de la Vila, sobre Mataró, s'albira la serralada i es veu Montserrat (1967).

Jo, amb més modèstia, igualment m'haig d'acomiarar, perquè el camí i el meu temps s'han acabat. La tasca del dia m'espera.

Entro a casa i el meu gos, en Babú, primer sadollat de beure, arriba al seu racó i, donant unes voltes sobre ell mateix, es posa a jeure i a dormir.

* * *

Que per molts anys ens sia possible contemplar el bell Maresme, tots els dies de bon matí i a d'altres hores, i quan s'ha acabat la jornada i el sol se'n va a la posta, amb els seus raigs que il·luminen de porpra el firmament, sentim el goig de la tasca acabada, hora és que ens surti del cor un clam d'agraïment, amb la veu més fina i dolça que canta i no se sent...

Ja podem fer la sardana, habitants de la comarca, i sols falta que els cors i les ments també s'uneixin com les mans ben enllaçades, i que el signe del progrés flamegi en la nostra bandera, semblant estelades d'amor i de pau, per ara i per sempre,... per a la posteritat.

Antoni Buch i Esteban